

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Chorzowa Do Roku 2020

Tezy przedstawione przez
Zastępcę Prezydenta Miasta dr inż. Joachima Otte
na sesji Rady Miasta Miasta w dniu 29.12.2005r.

Chorzów 2005r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH CHORZOWA DO 2020R.

Głównym kierunkowym zamierzeniem strategii jest stworzenie takiego kompleksowego systemu zintegrowanych działań, lokalnych organizacji i instytucji pomocowych, by każdy mieszkaniec Chorzowa, który znajdzie się w trudnej sytuacji życiowej - niezależnie od charakteru tych trudności - miał szansę znaleźć miejsce, gdzie udzielona mu zostanie pomoc czy wsparcie w rozwiązywaniu jego problemów.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasady i warunki działań podejmowanych w ramach strategii:

- Zapewnienie partnerskiej współpracy instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi poprzez uwzględnienie reguł konkurencyjności na rynku usług społecznych.
- Preferowanie rozwiązań systemowych i interdyscyplinarnych.
- Podejmowanie działań opartych o realizację konstytucyjnej zasady pomocniczości.
- Opracowywanie programów zmierzających do aktywizacji społecznej mieszkańców i sprzyjających ich samoorganizowaniu się.
- Preferowanie działań służących integracji społecznej osób i grup zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją.
- Podejmowanie przedsięwzięć wykorzystujących profesjonalizm pracowników służb społecznych.
- Docenienie znaczenia inicjującej i aktywizującej roli profesjonalistów oraz wykorzystywanie aktywności obywatelskiej, w tym wolontariatu.
- Preferowanie rozwiązań środowiskowych przed instytucjonalnymi.
- Preferowanie długofalowych działań opartych na pracy socjalnej przed doraźnymi rozwiązaniami finansowymi.
- Organizowanie działań w formie projektów nakierowanych na zaspokajanie potrzeb konkretnych osób lub grup mieszkańców.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNA MIASTA

- **Liczba ludności – 115.425**
- **Gęstość zaludnienia – 3.390 mieszkańców/km²**
- **Duża liczba mieszkańców powyżej 60 lat – 21,7 % ogółu**
- **Stopa bezrobocia – 22,2 %**
- **Niski poziom wykształcenia – 60% mieszkańców ma co najwyżej wykształcenie zawodowe**
- **Liczba rodzin objęta pomocą społeczną – 7.082 (18.687 osób)**

CHARAKTERYSTYKA KLIENTÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ ROK 2004

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% do ogółu rodzin korzystających z pomocy OPS
Ubóstwo	3.822	10.269	54%
Sieroctwo	-	-	-
Bezdomność	105	136	2%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	423	1.746	6%
Bezrobocie	4.544	12.910	64%
Niepełnosprawność	1.723	3.945	24%
Długotrwała choroba	682	1.422	10%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	915	3.166	13%
Alkoholizm	85	201	1%
Narkomania	8	23	-
Problemy do opuszczenia zakładu karnego	54	102	1%

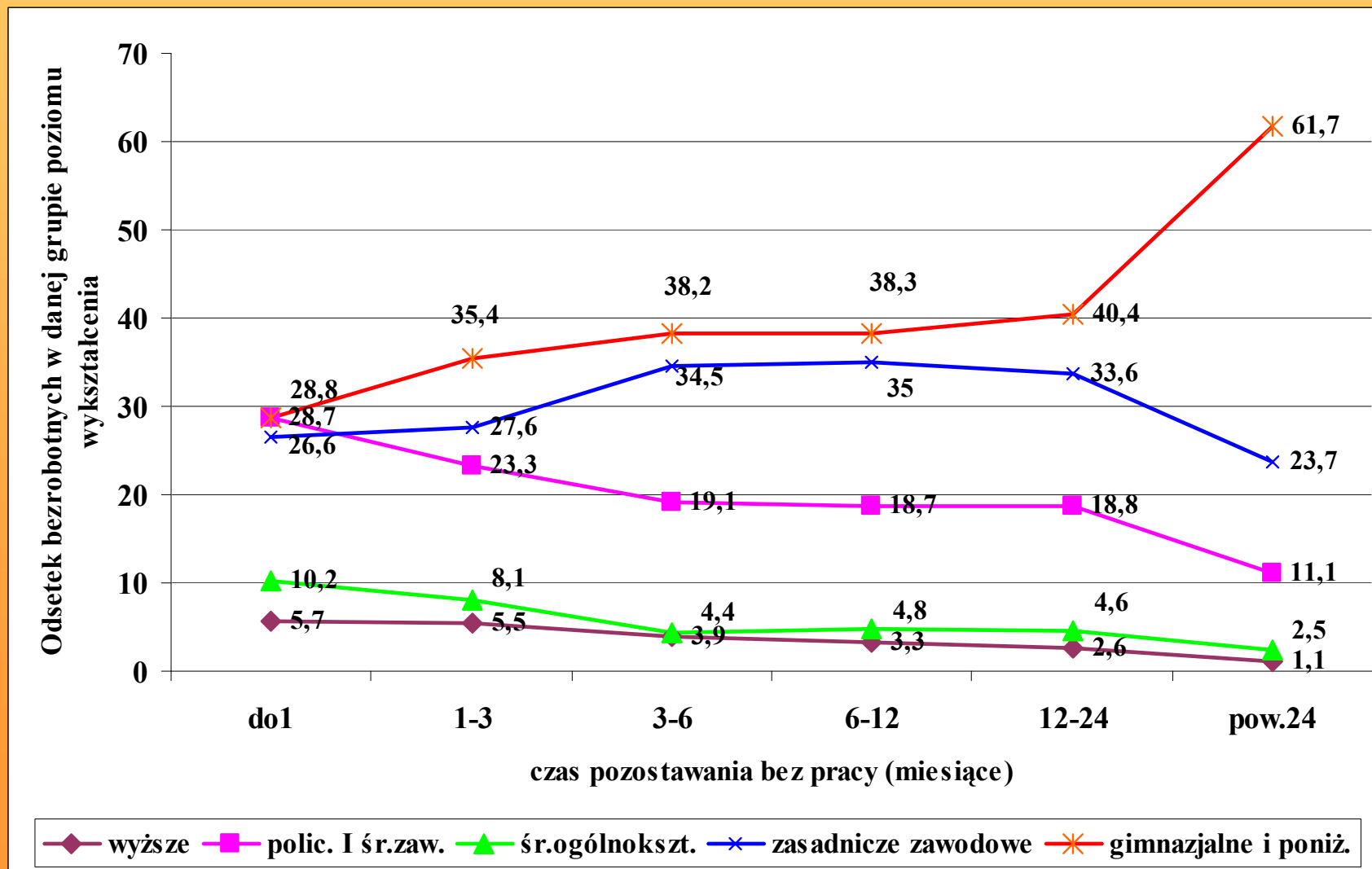
PROBLEMY BEZROBOCIA

BEZROBOCIE

Zagrożenia:

- Utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia spowodowana bezrobociem strukturalnym, przewyższająca średnią dla całego kraju i dla województwa śląskiego.
- Wśród bezrobotnych dominują kobiety, przy czym ich udział w bezrobociu maleje od 1998 roku.
- Bezrobocie dotyka przede wszystkim osób w młodym wieku, a prawie trzy czwarte bezrobotnych jest w mobilnym wieku produkcyjnym (do 44 lat).
- Duża grupa bezrobotnych to absolwenci różnych szkół nieposiadający żadnego stażu pracy, przez co ich sytuacja na rynku pracy jest szczególnie trudna.
- Wśród bezrobotnych przeważają osoby długotrwale bezrobotne (powyżej 12 miesięcy) i ich udział w bezrobociu systematycznie rośnie, (osoby poszukujące pracy ponad 2 lata stanowią 54% ogółu zarejestrowanych w PUP Chorzów).
- Trzy czwarte bezrobotnych to osoby o wykształceniu, co najwyżej zasadniczym zawodowym.
- Większość bezrobotnych (ok. 88% zarejestrowanych) jest pozbawiona prawa do zasiłku.

PROCENTOWA STRUKTURA BEZROBOTNYCH W CHORZOWIE WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W ZALEŻNOŚCI OD CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

BEZROBOCIE

Cele do osiągnięcia:

- Wzrost zatrudnienia poprzez rozwijanie i wykorzystywanie zasobów ludzkich m.in. wiedzy, doświadczenia, kwalifikacji, innowacyjności, motywacji, energii witalnej.
- Rozwój przedsiębiorczości.
- Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Miasta.
- Wzmocnienie równości szans na rynku pracy.
- Przeciwdziałanie bezrobociu, szczególnie długotrwałemu oraz ograniczanie jego negatywnych konsekwencji.
- Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.
- Wspieranie integracji zawodowej i społecznej grup specjalnego ryzyka.
- Integracja i reintegracja zawodowa kobiet.
- Stworzenie warunków do zdobycia doświadczeń zawodowych przez bezrobotnych absolwentów różnych typów szkół.
- Aktywizacja bezrobotnych zmierzająca do poprawy ich pozycji na rynku pracy.
- Stworzenie warunków do uzyskiwania wykształcenia i kwalifikacji zwiększających szanse na rynku pracy, w tym do wydłużania okresu edukacji młodzieży poprzez kontynuowanie nauki w szkołach wyższego szczebla.
- Skracanie przeciętnego czasu trwania okresu pozostawania bez pracy.

BEZROBOCIE

Zadania do wykonania

- Pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów mających na celu aktywizację osób bezrobotnych, szczególnie grup defaworyzowanych na lokalnym rynku pracy.
- Organizacja zatrudnienia subsydiowanego i szkoleń mających na celu dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę.
- Identyfikacja możliwości, oczekiwań i potrzeb mieszkańców oraz oferowanie im najskuteczniejszej formy aktywizacji zawodowej: (zwiększenie roli pośrednictwa pracy i wzrost roli poradnictwa zawodowego, indywidualizacja form pomocy bezrobotnym w oparciu o osobiste plany działań).
- Analiza lokalnego rynku pracy: (prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, uwzględnienie potrzeb pracodawców w opracowywaniu systemu szkoleń osób bezrobotnych)
- Promowanie, rozwijanie i wspieranie wolontariatu jako etapu przygotowującego do podjęcia zatrudnienia.
- Promowanie i kształtowanie przedsiębiorczych postaw osób bezrobotnych: (organizowanie szkoleń i doradztwa z zakresu podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, wykorzystanie firm symulacyjnych jako formy wdrażania do samodzielnego prowadzenia „małego biznesu”, zaktywizowanie chorzowskiego Centrum Przedsiębiorczości w kierunku rozwoju „inkubatorów przedsiębiorczości”, pozyskiwanie środków na dotacje dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą).
- Podjęcie działań związanych z wdrożeniem różnych form zatrudnienia socjalnego.
- Tworzenie punktów informacji o rynku pracy oraz rozwijanie sieci klubów pracy i integracji społecznej.
- Opracowanie i wdrożenie programów pomocy rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem.
- Stworzenie warunków dla zatrudnienia wspomaganego, (wspieranie pracodawców oferujących pierwszą pracę i staże zawodowe dla absolwentów i bezrobotnych absolwentów różnych typów szkół).

PROBLEMY DZIECI I RODZIN

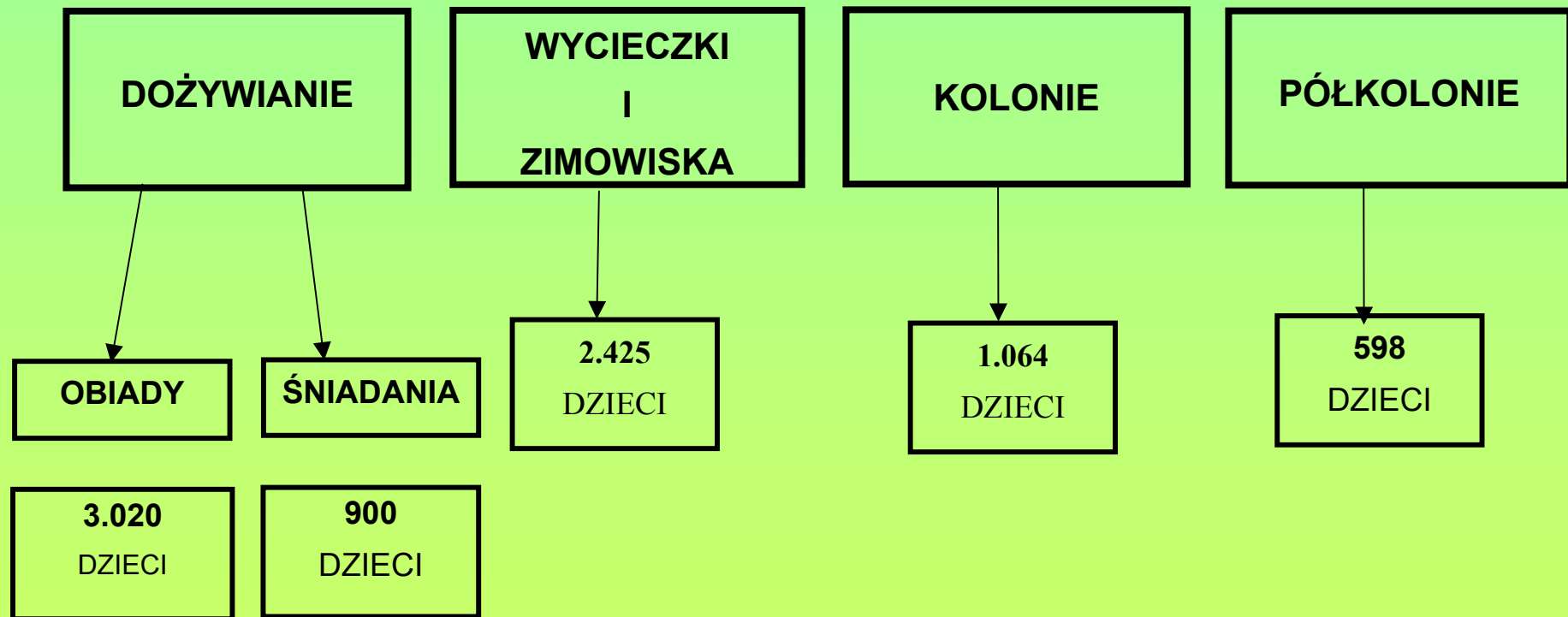
RODZINY CHORZOWSKIE (2002r.)

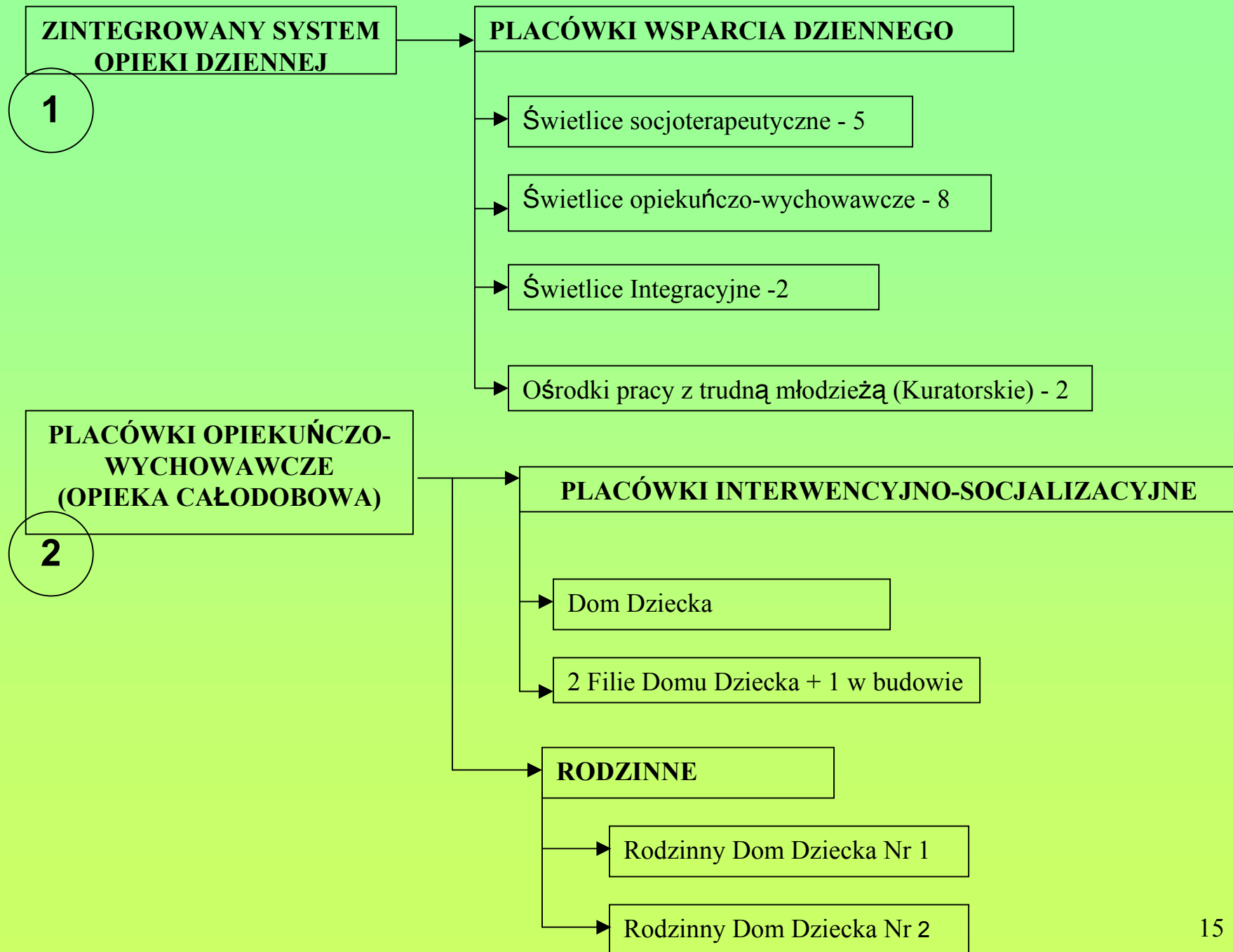
	z dziećmi	bez dzieci	ogółem
Małżeństwa	15 577	9 217	24 794
Partnerzy	731	629	1 360
Matki z dziećmi	5 833	-	5 833
Ojcowie z dziećmi	782	-	782
RAZEM	22 923	9 846	32 769

DZIECI CHORZOWSKIE (2002r.)

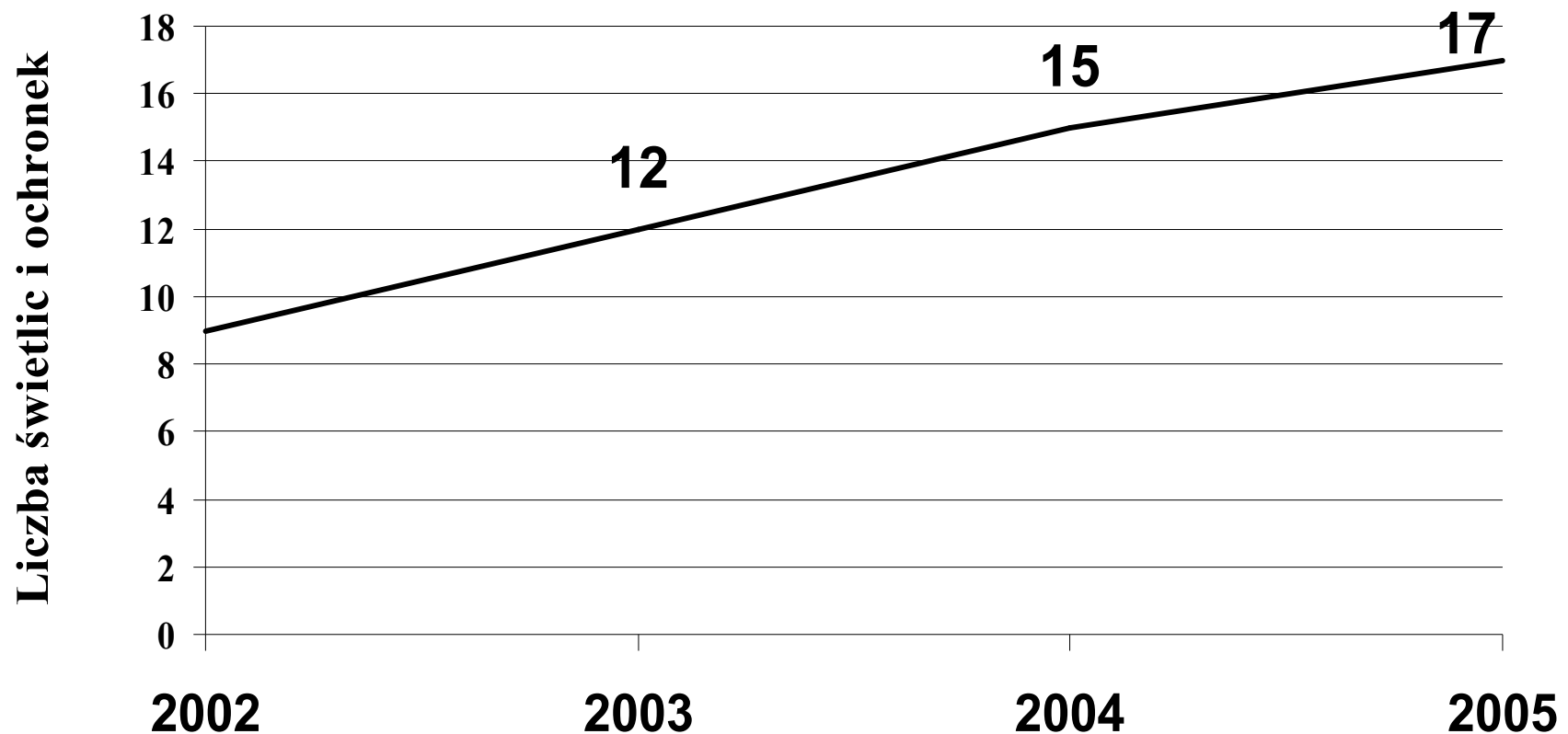
Małżeństwa z dziećmi	24748	70%
Partnerzy z dziećmi	1283	3,7%
Matki z dziećmi	7962	22,7%
Ojcowie z dziećmi	990	2,8%
RAZEM	34983	100%

POMOC DZIECIOM

Świetlice środowiskowe i ochronki w Chorzowie na przełomie lat 2002-2005

Świetlice prowadzone przez jednostki Miasta	Świetlice prowadzone przez organizacje pozarządowe	Ochronki prowadzone przez Parafie	Kuratorskie Ośrodki Pracy z Młodzieżą
<p data-bbox="376 328 544 363">Ośrodek</p> <p data-bbox="271 384 649 419">Pomocy Społecznej</p> <ul data-bbox="259 504 638 703" style="list-style-type: none"> •2 świetlice środowiskowe •Klub Młodzieżowy •świetlica dla Romów <p data-bbox="300 783 620 919">Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p> <ul data-bbox="259 999 607 1078" style="list-style-type: none"> •świetlica socjoterapeutyczna <p data-bbox="383 1270 562 1305">5 świetlic</p>	<ul data-bbox="696 384 1093 1286" style="list-style-type: none"> ▪4 „Chatki” prowadzone przez Chorzowskie Stowarzyszenie Pomocy „SERCE” •świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny na ul. Kaliny •świetlica prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo •Świetlica Towarzystwa Przyjaciół Dzieci •Świetlica Integracyjna PSOOU <p data-bbox="801 1302 987 1337">8 świetlic</p>	<ul data-bbox="1128 392 1518 727" style="list-style-type: none"> •ochronka przy Parafii Jezusa Chrystusa Dobrego Pasterza •ochronka przy Parafii Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny <p data-bbox="1227 1270 1429 1305">2 ochronki</p>	<p data-bbox="1648 384 1877 520">przy Sądzie Rejonowym w Chorzowie</p> <p data-bbox="1671 1286 1854 1321">2 ośrodki</p>

DOM DZIECKA

Ośrodek
Interwencji
Kryzysowej
dla ofiar
przemocy
w tym dzieci

Placówka
macierzysta

Filie dla wychowanków
usamodzielnionych

Mieszkanie
„rodzinkowe”

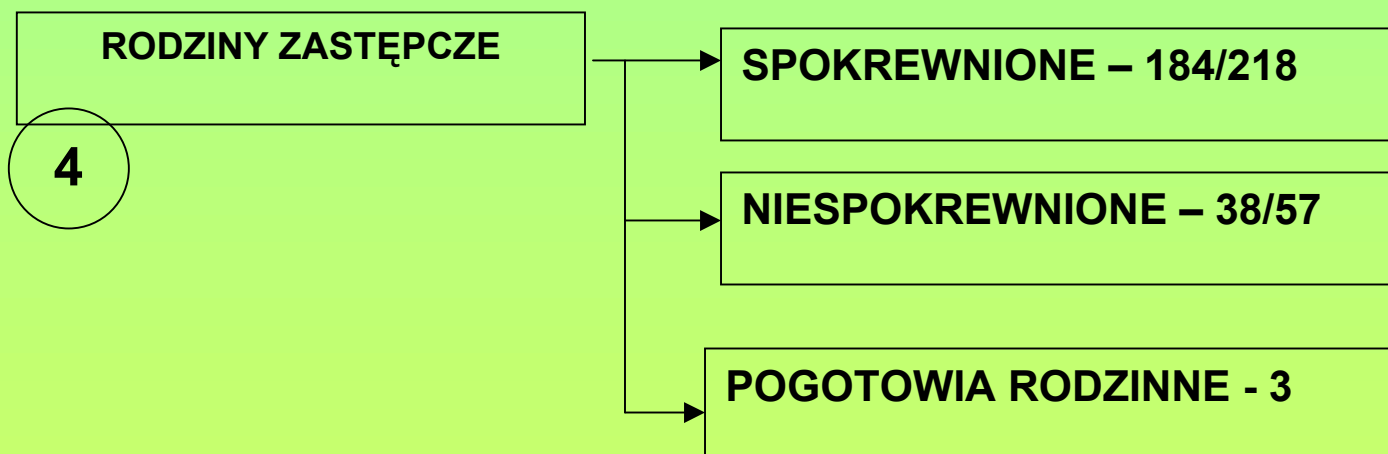
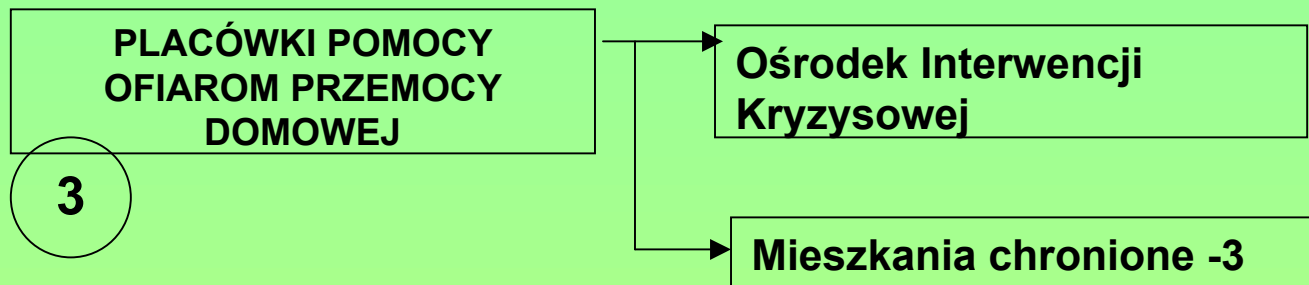
Grupa
wychowanków
interwencyjna

Filia dla
dziewcząt

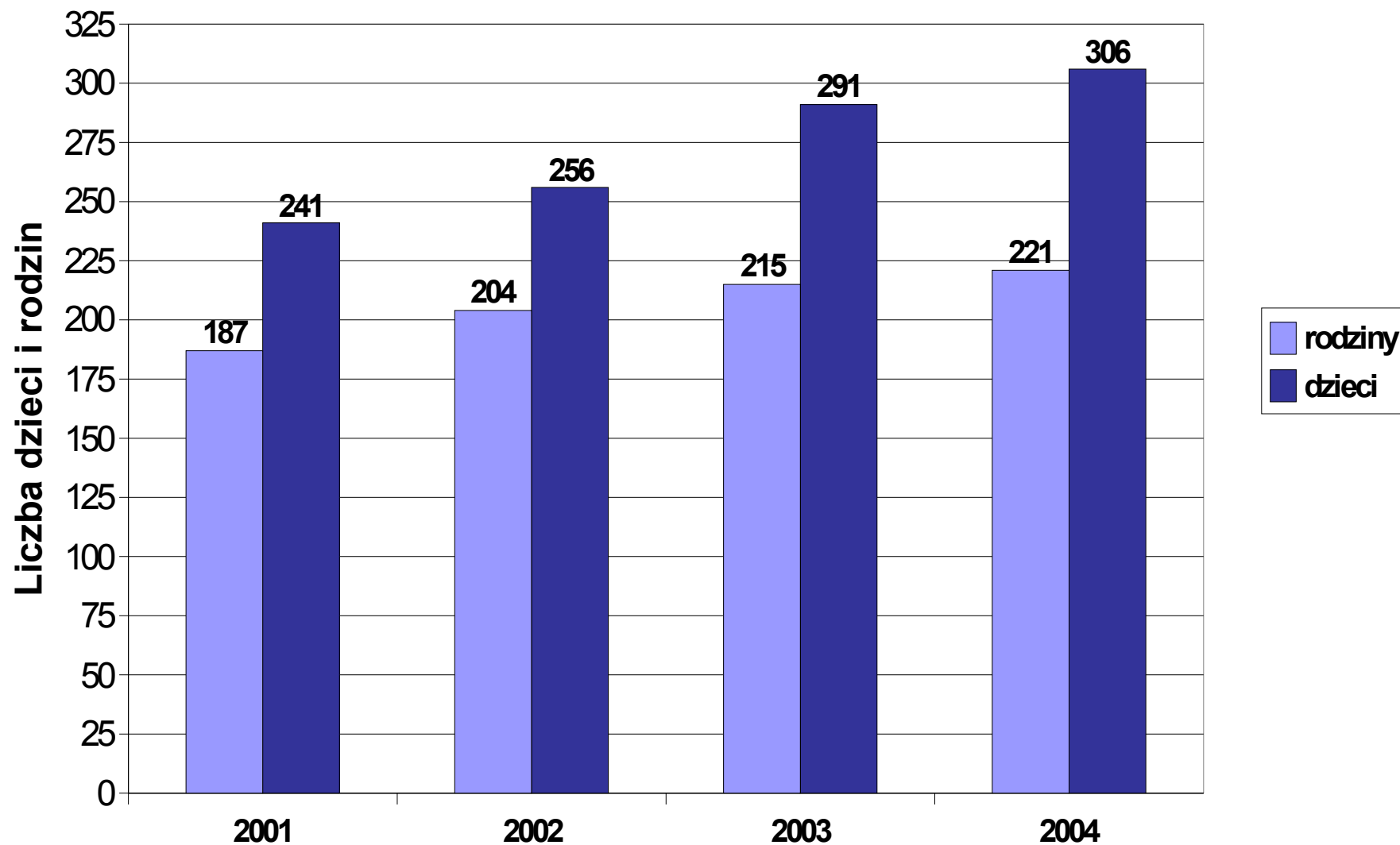
Filia dla
chłopców

Filia w budowie
koedukacyjna

Mieszkanie
„rodzinkowe”

Rodziny zastępcze i dzieci przebywające w tych rodzinach w latach 2001-2004

DZIECI UMIESZCZONE W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH W LATACH 2003 - 2005

Dzieci umieszczone w:	2003r.	2004r.	2005r.
Placówkach opiekuńczo – wychowawczych w: ■ Domu Dziecka w Chorzowie ■ Rodzinnych Domach Dziecka w Chorzowie ■ Placówkach opiekuńczo – wychowawczych (na terenie innych powiatów) ■ Specjalnych Ośrodkach Wychowawczych	69	57	72
Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych	46	27	33

*stan na dzień 27.12.2005 rok

POMOC DZIECKU I RODZINIE

Cele do osiągnięcia

- Stworzenie kompleksowego systemu pomocy dziecku i rodzinie, uwzględniającego działania środowiskowe i instytucjonalne, zapewniającego ciągłość działań pomocowych (począwszy od wsparcia dla rodziny, przez działania socjalizacyjne, opiekuńcze i korekcyjne, a skończywszy na resocjalizacji).
- Stworzenie systemu działań edukacyjnych i wspierających dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, ułatwiającego im radzenie sobie z trudnymi sytuacjami bez konieczności opuszczania środowiska rodzinnego.
- Specjalizacja działań placówek opiekuńczo - wychowawczych, służąca udzielaniu przez nie pomocy w bardziej zaawansowanych formach i w związku z bardziej złożonymi problemami.
- Przekształcanie instytucjonalnych form opieki nad dzieckiem na korzyść form prorodzinnych.
- Stworzenie systemu wsparcia dla rodzin zastępczych oraz dla usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

POMOC DZIECKU I RODZINIE

Zadania do zrealizowania (1)

- Utworzenie punktów pomocy społecznej pełniących funkcję dzielnicowych centrów socjalnych i prowadzących zintegrowane, aktywizujące działania pomocy rodzinie.
- Rozwijanie placówek udzielających pomocy rodzinie.
- Rozwijanie zintegrowanego systemu działań środowiskowych, obejmującego dzienne placówki środowiskowe dla dzieci i młodzieży o umiarkowanym stopniu nieprzystosowania, pełniące funkcje opiekuńcze i korekcyjne oraz dzienne placówki środowiskowe dla młodzieży z wysokim poziomem dysfunkcji społecznych, pełniące funkcje resocjalizacyjne w oparciu o pracę z grupą i pracę z rodziną (rozwój i modernizacja aktualnie funkcjonujących świetlic środowiskowych oraz tworzenie nowych ze szczególnym uwzględnieniem placówek dla młodzieży).
- Rozszerzenie programów wsparcia dla rodzin zastępczych i rodzin pełniących funkcje pogotowia rodzinnego (grupa wsparcia, grupa samopomocowa, specjalistyczna pomoc psychologiczna i psychoterapeutyczna itp.).
- Utworzenie mieszkań chronionych dla potrzeb usamodzielniania wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych.
- Podjęcie działań prowadzących do zwiększenia liczby rodzin zastępczych niespokrewnionych w tym zawodowych.
- Tworzenie komplementarnego systemu opieki całkowitej nad dzieckiem – m.in. poprzez dalsze przekształcenie funkcjonującego Domu Dziecka w placówkę wielofunkcyjną uzupełnianą przez sieć niespokrewnionych rodzin zastępczych (w tym zawodowych specjalistycznych) oraz rodzinne domy dziecka (istniejące i nowo utworzone).
- Doprowadzenie do pełnej standaryzacji usług w placówkach opiekuńczo – wychowawczych

POMOC DZIECKU I RODZINIE

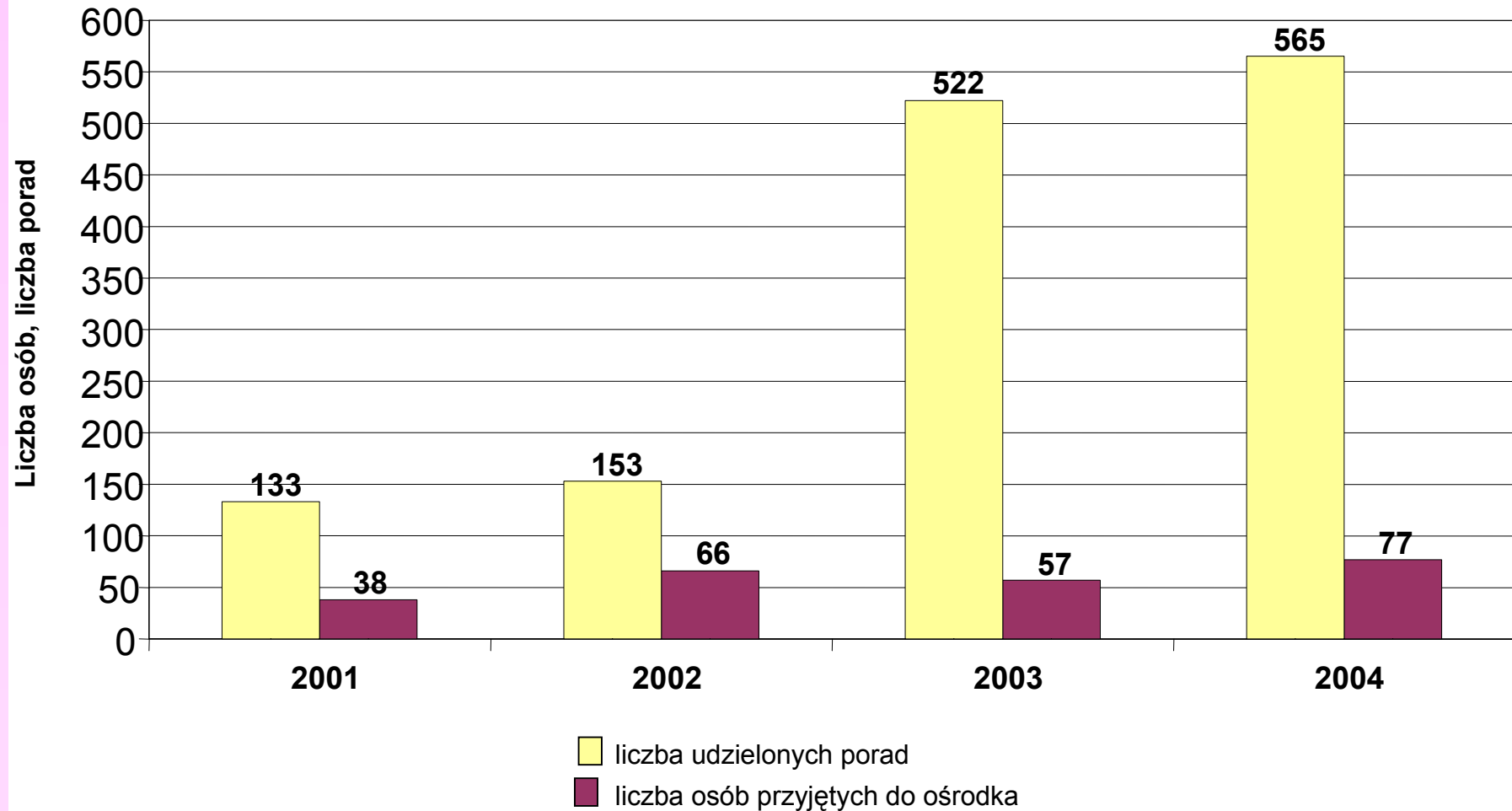
Zadania do zrealizowania (2)

- Łagodzenie problemu niedożywienia dzieci, poprzez zabezpieczenie sprawnego systemu dożywiania dzieci.
- Połączenie, tam gdzie to możliwe, działań pomocowych dla dzieci z działaniami skierowanymi do ludzi starych i do osób niepełnosprawnych (np. świetlica środowiskowa przy dziennym domu pomocy).
- Ułatwianie sprawowania opieki nad dzieckiem m.in. poprzez dostęp do placówek opiekuńczych.
- Utworzenie zespołu pedagogów ulicznych i podwórkowych.
- Doskonalenie kwalifikacji pedagogicznych pracowników socjalnych OPS, sprzyjające zdobyciu wiedzy i kwalifikacji w zakresie kształtowania pozytywnych relacji w rodzinach dysfunkcyjnych.
- Opracowanie i wdrożenie programu integracji społecznej rodzin Romów, który oparty będzie na działaniach uwzględniających specyfikę kulturową tej społeczności i wykorzystujących jej własne zasoby; chodzi przede wszystkim o pomoc dla dzieci i młodzieży w zwiększaniu ich szans edukacyjnych oraz przeciwdziałanie narastaniu konfliktów pomiędzy Romami, a pozostałymi mieszkańcami Chorzowa.
- Podjęcie działań zmierzających do utworzenia małej placówki wychowawczo – resocjalizacyjnej dla dzieci i młodzieży społecznie niedostosowanej.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE

Liczba udzielonych porad oraz liczba przyjętych osób do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w latach 2001-2004

PRZEMOC W RODZINIE

Cele do osiągnięcia

- Zmiana społecznej świadomości (wiedza, przekonania, stereotypy) dotyczącej problemu przemocy w rodzinie – zmniejszenie społecznego przyzwolenia oraz zmiana nastawienia do ofiar i sprawców
- Zmiana przyjętych sposobów reagowania na zjawisko przemocy, nie jak na „wewnętrzny problem rodziny”, ale jak na przestępstwo
- Wzmocnienie społecznego funkcjonowania osób doświadczających przemocy w rodzinie przez stworzenie kompleksowego systemu działań pomocowych opartego na skoordynowanej współpracy wszystkich zainteresowanych instytucji i podmiotów
- Stworzenie systemu oddziaływań m.in. psychoterapeutycznych dla sprawców przemocy domowej, ograniczających recydywę

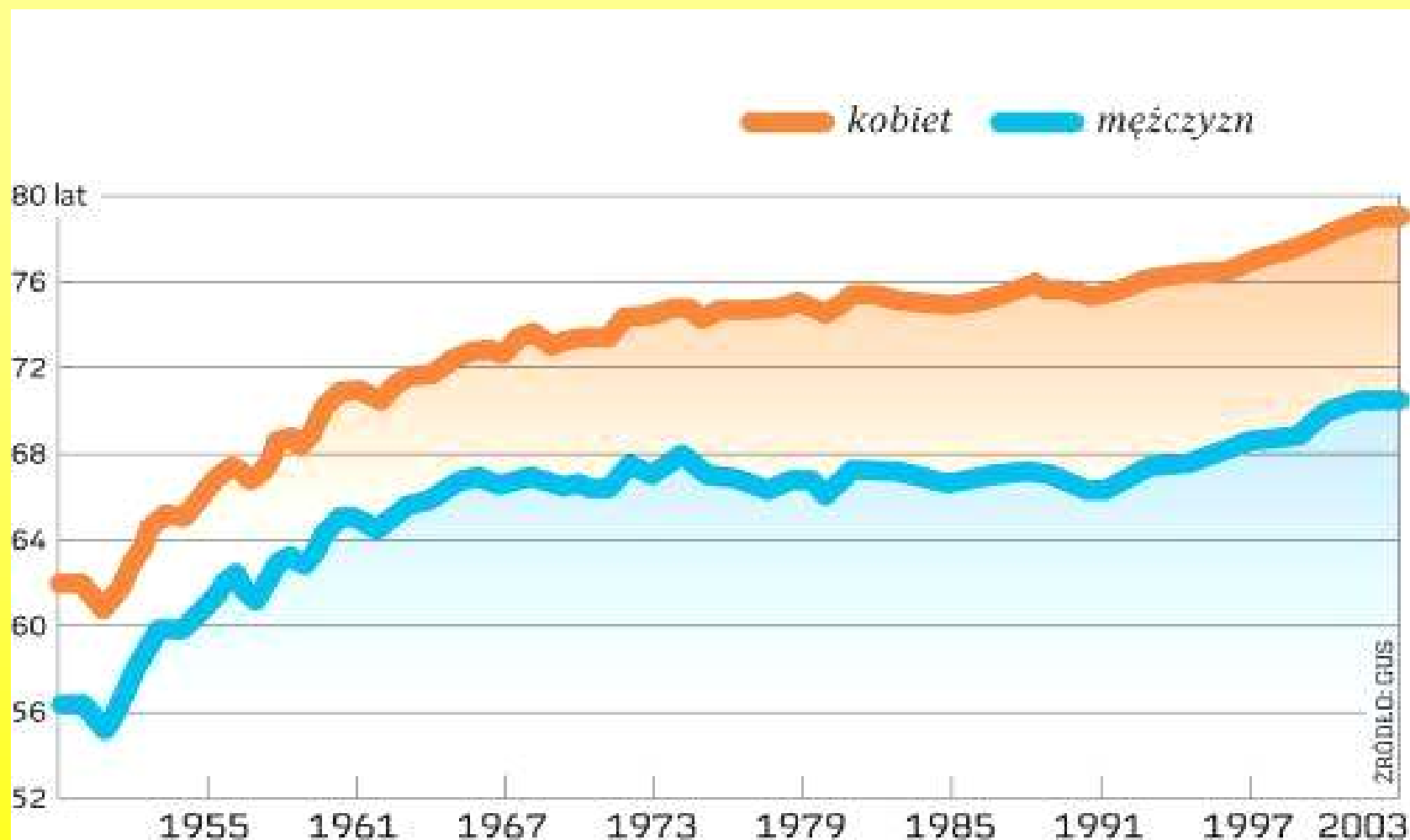
PRZEMOC W RODZINIE

Zadania do zrealizowania

- Systematyczne prowadzenie działań informacyjno-propagandowych kształtujących opinię społeczną na temat przemocy, w tym wewnątrzrodzinnej, a także informujących o dostępnych formach pomocy
- Opracowanie i wdrożenie programu współpracy w zakresie przeciwdziałania skutkom przemocy i koordynacji działań wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się tym problemem na bazie istniejącej Lokalnej Koalicji Rozwiązywania Problemów Przemocy
- Uruchomienie systemu szkoleń (m.in. sektorowych i interdyscyplinarnych) dla osób pomagających osobom w kryzysie: policjanci, pracownicy służb społecznych, lekarze, sędziowie, nauczyciele, pracownicy organizacji pozarządowych, wolontariusze itp
- Prowadzenie poradnictwa, w tym prawnego oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy
- Organizowanie i prowadzenie ośrodków wsparcia, udzielających wszechstronnej pomocy ofiarom przemocy – przede wszystkim w oparciu o organizacje pożytku publicznego
- Opracowanie i wdrożenie programów m.in. psychoterapeutycznych dla sprawców przemocy i powiązanie ich z działaniami organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości (wykorzystanie mediacji, zobowiązanie sprawcy do podjęcia terapii itp.).

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH

ŚREDNIA DŁUGOŚĆ ŻYCIA POLAKÓW

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I ZAKŁADY OPIEKUŃCZE

Nazwa placówki oferującej całodobowe usługi	Liczba miejsc	Mieszkańcy Chorzowa	Liczba oczekujących	Okres oczekiwania
DPS „Nadzieja”	60	43	46	2 lata
DPS św. Florian (Styria)	45	45	14	1,5 roku
DPS prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo	81	64	39	2 lata
DPS im. K. Jaworka Polskiego Związku Niewidomych	156	14	55	Rok
Dom PCK	45	30	-	-
DPS „Republika”	97	7	14	9 lat
Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy „Amicus”	60	54	10	0,5roku
RAZEM	544	257	178	

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH

Cele do osiągnięcia

- Stworzenie warunków do aktywizacji społecznej osób w wieku poprodukcyjnym, a będących w pełni sił i zdrowia.
- Stworzenie systemu pomocy środowiskowej, wspierającego osoby starsze – samodzielne i częściowo samodzielne - w ich funkcjonowaniu we własnym środowisku, w oparciu o: *rozwój usług opiekuńczych, zapewniających osobom starszym - w zależności od potrzeb - pomoc w czynnościach codziennych, w korzystaniu z usług rehabilitacyjnych, medycznych czy socjalnych, *rozwój opieki dziennej o charakterze instytucjonalnym, *aktywizowanie pomocy sąsiedzkiej, np. poprzez realizację odpowiednio przygotowanych programów dla uczniów szkół różnego szczebla, *powiązanie pomocy dla osób starszych z pomocą dla dzieci i młodzieży.
- Zapewnienie osobom starszym samotnym i niesamodzielnym warunków do całodobowej opieki z uwzględnieniem ich indywidualnych dysfunkcji i potrzeb.

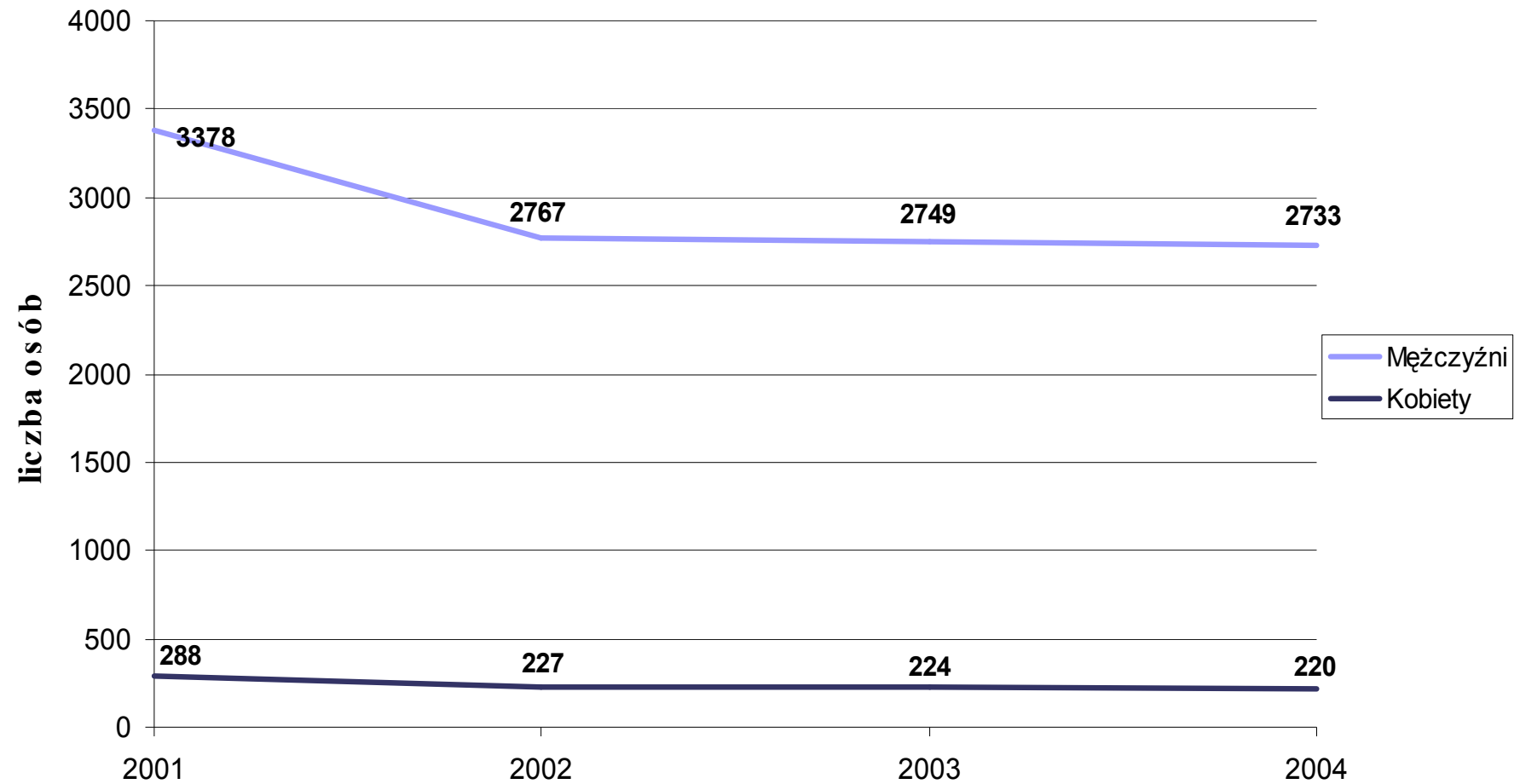
PROBLEMY OSÓB STARSZYCH

Zadania do wykonania

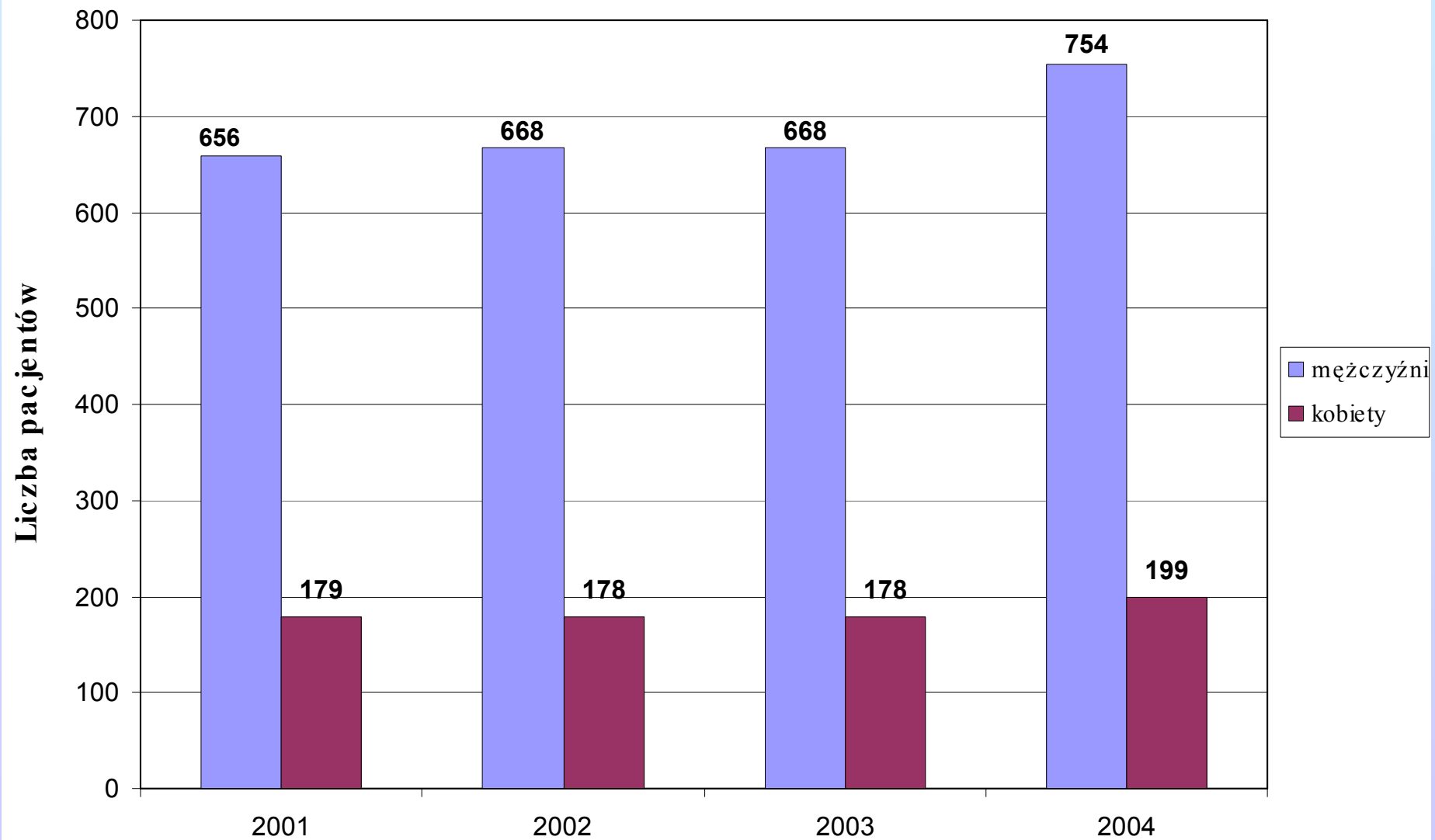
- Rozwijanie systemu pomocy środowiskowej (w tym usług opiekuńczych, poradnictwa itp.).
- Utworzenie mieszkań chronionych dla seniorów, którzy nie wymagają całodobowej opieki stacjonarnej, ale z uwagi na ich stan zdrowia lub stan psychiczny nie powinni mieszkać sami;
- Rozwijanie dzielnicowego systemu dziennej pomocy instytucjonalnej dla osób starszych, m.in. poprzez modernizowanie istniejących domów dziennego pobytu (zapewnienie istniejącym domom dziennego pobytu warunków funkcjonowania odpowiednich dla osób starszych i niepełnosprawnych) oraz tworzenie nowych domów;
- Organizowanie wolontariatu, prowadzącego działalność na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
- Doprowadzenie do pełnej standaryzacji usług w istniejących domach pomocy społecznej i do pełnego wykorzystania ich możliwości w zakresie aktywizacji i rehabilitacji pensjonariuszy oraz w zakresie integracji ze społecznością lokalną
- Tworzenie warunków do powstania stacjonarnego Domu Spokojnej Starości jako przedsięwzięcia niepublicznego, finansowanego z opłat pensjonariuszy i ze środków pozarządowych
- Aktywizacja i rozwijanie istniejących oraz tworzenie nowych klubów seniora
- Tworzenie warunków dla powstania - w formie przedsięwzięcia niepublicznego - Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych chorych na chorobę Alzheimera i demencję
- Powołanie – przy współdziałaniu państwowych i prywatnych szkół wyższych – Uniwersytetu Trzeciego Wieku
- Prowadzenie kampanii informacyjnej wśród mieszkańców Chorzowa na temat problemów osób starszych
- Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji, z zakresu pedagogiki dorosłych, kadry pracującej na rzecz osób starszych, w tym wolontariuszy.

PROBLEM UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

Zatrzymania w Izbie Wytrzeźwień Ośrodka Pomocy Osobom Uzależnionym od Alkoholu

Pacjenci Poradni Odwykowej - Chorzów ul. Katowicka

UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

Zadania do zrealizowania

- Zdiagnozowanie problemu uzależnień, w szczególności narkomanii w skali Miasta.
- Podejmowanie przewidzianych prawem czynności zmierzających do objęcia obowiązkiem leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy i agresji.
- Zintensyfikowanie oddziaływań socjalizacyjnych i resocjalizacyjnych w stosunku do młodych mieszkańców najbardziej zagrożonych dzielnic miasta poprzez wdrożenie projektów działań mających na celu uzupełnianie deficytów socjalizacyjno-wychowawczych (świetlice środowiskowe, kluby młodzieżowe, programy opiekuńczo – wychowawcze i socjoterapeutyczne, zajęcia pozalekcyjne itp.
- Rozwijanie programów pomocowych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
- Opracowanie i wdrażanie programów pomocy dla osób chorych psychicznie uzależnionych od alkoholu.
- Wspieranie inicjatyw w zakresie powstawania punktów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz ich rodzin.
- Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.
- Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Objęcie programem specjalnego nadzoru miejsc szczególnie zagrożonych handlem narkotykami (m.in. dyskoteki, szkoły i ich otoczenie).
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji pomagających osobom uzależnionym i organizujących działania profilaktyczne i naprawcze.

UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

Cele do osiągnięcia:

- Zapobieganie i ograniczenie nadużywania alkoholu, w szczególności przez młodych ludzi.
- Skuteczniejsze docieranie z pomocą do jak największej liczby osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień.
- Ograniczenie szkodliwych skutków nadużywania alkoholu i narkotyków, szczególnie w odniesieniu do dzieci i młodzieży.
- Zminimalizowanie zagrożenia narkomanią wśród młodzieży.
- Zwiększenie skuteczności oddziaływań zapobiegawczych i pomocowych.
- Zminimalizowanie zjawiska wykluczenia społecznego – integracja społeczna osób uzależnionych.
- Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
- Kształtowanie kultury spożywania napojów alkoholowych.

PROBLEMY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI MIESZKAŃCÓW

Niepełnosprawni w Chorzowie (2002r.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Prawnie	Biologicznie
W wieku przedprodukcyjnym	578	345	233	334	244
produkcyjnym	9296	5441	3855	8288	1008
poprodukcyjnym	5896	1377	4159	3349	2547
Razem	15770	7523	8247	11971	3799
Pracujący	1802	1214	588	1526	276
Bezrobotni	994	628	366	775	219
Bierni zawodowo	12908	5650	7258	9616	3292

LICZBA ORZECZEŃ O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI WYDANYCH W LATACH 2002 – 2004

przez Miejski Zespół ds. Orzekania
o niepełnosprawności w Chorzowie

Rok	Liczba orzeczeń ogółem	W tym:	
		dla dorosłych	dla dzieci
2002	1430	972	458
2003	1635	1253	382
2004	1568	1154	414

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Cele do osiągnięcia

- Przeciwdziałanie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych - zwiększanie integracji społecznej osób niepełnosprawnych w środowisku
- Szersze udostępnienie systemu edukacji dla osób niepełnosprawnych
- Poprawa sytuacji niepełnosprawnych na rynku pracy
- Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych
- Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych

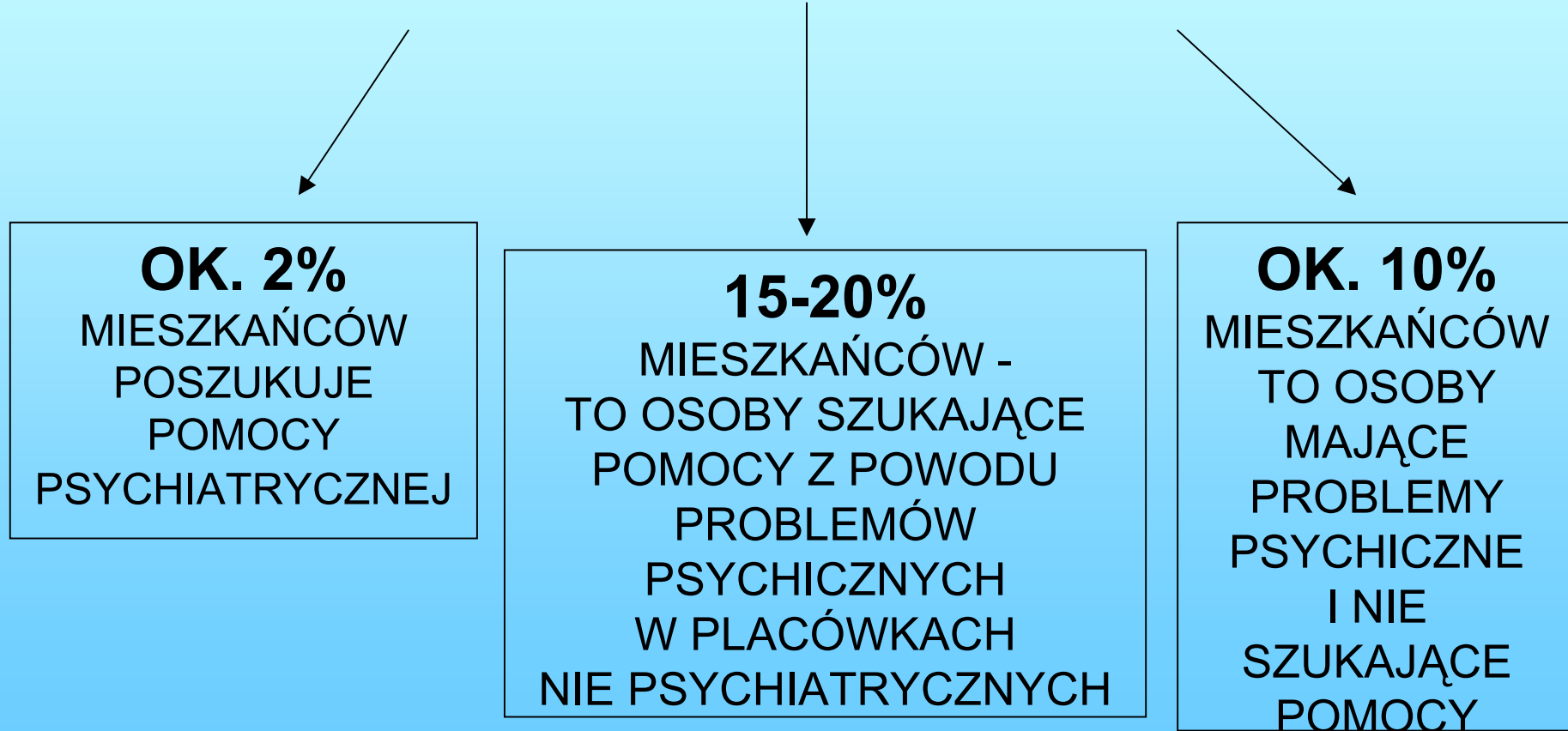
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Zadania do zrealizowania

- Wspieranie kształcenia integracyjnego w przedszkolach i szkołach (zapewnienia w szerszym zakresie ciągłości kształcenia integracyjnego);
- Poszerzenie sieci Warsztatów Terapii Zajęciowej
- Promowanie i wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych (np. poprzez Zakład Aktywizacji Zawodowej);
- Wspieranie tworzenia mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością, dających im szansę na wspierane usamodzielnienie;
- Wspieranie działań mających na celu utworzenie środowiskowego domu samopomocy dla niepełnosprawnych dzieci;
- Promowanie i wspieranie różnych form rekreacji, sportu, imprez kulturalnych itp., w których mogą uczestniczyć osoby niepełnosprawne
- Systematyczne likwidowanie barier architektonicznych, zarówno w budynkach użyteczności publicznej), jak i na potrzeby indywidualne osób niepełnosprawnych (np. podjazdy do domów);
- Wspieranie działań edukacyjno – informacyjnych związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i ich stygmatyzacją;
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników służb pomagających osobom niepełnosprawnym;
- Wprowadzenie systemu monitorowania problemu niepełnosprawności w Chorzowie, w celu dysponowania bieżącą diagnozą potrzeb w tym zakresie

**PROBLEMY
OSÓB Z ZABURZENIAMI
ZDROWIA PSYCHICZNEGO**

SZACOWANA LICZBA OSÓB Z ZABURZENIAMI ZDROWIA PSYCHICZNEGO WSRÓD MIESZKAŃCÓW CHORZOWA

POMOC PSYCHIATRYCZNA – PRZYKŁADY

Mieszkańcy Chorzowa hospitalizowani z powodu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w szpitalach woj. śląskiego w 2001 roku (10 miesięcy)

WIEK	Ogółem
5-14 lat	2
15-19 lat	10
20-34 lat	161
35-44 lat	222
45-54 lat	244
55-64 lat	86
65 i więcej lat	55
RAZEM	780

Poradnia Psychiatryczna „Anima” ul. Hajducka

	Ilość pacjentów	Ilość wizyt	Ilość pacjentów pierwszorazowych
Rok 2000	2227	12.919	575
Rok 2003	1864	12.062	351
Rok 2004	2001	13.598	485

OSOBY Z ZABURZENIAMI ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cele do osiągnięcia

- Poprawa zdrowia psychicznego mieszkańców Chorzowa
- Stworzenie możliwości powrotu osobom z zaburzeniami zdrowia psychicznego do ich własnego środowiska społecznego
- Zapewnienie wieloprofilowej opieki psychiatrycznej dla chorych psychicznie (dostęp do lekarza psychiatry, a także do psychologa, terapeuty, rehabilitanta itd.);
- Stworzenie funkcjonalnych powiązań między pomocą społeczną, ochroną zdrowia i rynkiem pracy
- Przeciwdziałanie izolacji społecznej osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego
- Poprawa sytuacji osób chorych psychicznie na rynku pracy
- Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla osób chorych psychicznie i ich rodzin
- Zminimalizowanie środowiskowych i społecznych zagrożeń dla zdrowia psychicznego oraz rozwoju jednostki i społeczeństwa - rozwijanie i uczenie kompetencji psychologicznych i społecznych umożliwiających jednostce lepsze wykorzystywanie własnych możliwości, a także skuteczne radzenie sobie z wymaganiami życia, stresem, kryzysowymi wydarzeniami i sytuacjami;

OSOBY Z ZABURZENIAMI ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Zadania do zrealizowania

- Wspomaganie rozwoju poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych, dzieci, młodzieży oraz ich rodzin oraz pośrednich form opieki psychiatrycznej takich jak: oddział dzienny, ośrodki interwencji kryzysowej
- Opracowywanie i realizacja lokalnych programów edukacji zdrowotnej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego;
- Wspomaganie realizacji specjalistycznych programów opieki psychiatrycznej i promocji zdrowia psychicznego
- Podjęcie działań edukacyjno-wychowawczych i organizacyjnych, w szczególności: opracowanie, wdrażanie przez szkoły programów radzenia sobie ze stresem, wdrażanie programów doskonalenia nauczycieli w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, uwzględnianie problematyki zdrowia psychicznego w już istniejących programach;
- Promowanie i wspieranie różnorodnych form aktywizacji zawodowej umożliwiających wejście na rynek pracy osobom chorym psychicznie
- Budowanie lokalnej koalicji na rzecz zorganizowania systemu pomocy osobom z zaburzeniami zdrowia psychicznego
- Zwiększenie roli pomocy społecznej w zapewnieniu oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi (utworzenie grupy pracowników przeszkolonych do pracy z chorym psychicznie itp.);
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników służb pomagających chorym psychicznie.

PROBLEM BEZDOMNOŚCI

BEZDOMNOŚĆ ŚREDNIOROCZNA 2004 ROK

Ilość bezdomnych w schroniskach	43
Ilość kobiet w Starochorzowskim Domu Dobroci	16
Ilość osób w mieszkaniach chronionych	20
Ilość bezdomnych w ogródkach działkowych, kanałach	16

BEZDOMNOŚĆ

Cele do osiągnięcia:

- Przewyciężanie zjawiska wykluczenia społecznego osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością oraz pomoc w wyjściu z sytuacji pozostawania w bezdomności lub zagrożenia bezdomnością
- Zwiększanie skuteczności działań pomocowych dla bezdomnych, szczególnie w zakresie ich usamodzielniania
- Zwiększanie skuteczności działań profilaktycznych wobec osób i rodzin zagrożonych bezdomnością
- Ograniczanie społecznych skutków bezdomności przez stworzenie warunków dla aktywizacji i integracji społecznej osób bezdomnych

BEZDOMNOŚĆ

Zadania do zrealizowania:

- Wspieranie instytucji poradnictwa obywatelskiego, zapewniających pomoc osobom zagrożonym bezdomnością;
- Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej i wsparcia dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością;
- Poszerzenie zakresu działań aktywizujących dla zagrożonych eksmisją i bezdomnych;
- Opracowanie i wdrożenie programu pomocy i integracji społecznej dla osób bez dachu nad głową, w tym po opuszczeniu zakładu karnego;
- Zabezpieczenie na terenie miasta schronienia, w tym miejsc noclegowych dla osób bezdomnych, szczególnie w okresie zimowym;
- Rozwijanie systemu informacji (informatory, ulotki itp.) dla osób bezdomnych, na temat miejsc, w których mogą uzyskać pomoc

KIERUNKI ZMIAN I MOŻLIWOŚCI OSIĄGNIĘCIA ZAMIERZONYCH DO REALIZACJI CELÓW

- Stworzenie w mieście systemu diagnozowania i monitorowania zjawisk i problemów społecznych;
- Konsekwentne budowanie partnerskich relacji pomiędzy instytucjami samorządowymi a organizacjami pozarządowymi, dzięki którym możliwe będzie wykorzystanie potencjalnych sił tkwiących w aktywności obywatelskiej społeczności lokalnych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych;
- Systematyczne dokonywanie, przez wydziały Urzędu Miasta oraz komisje Rady Miasta, ewaluacji wdrażanych programów i projektów socjalnych, realizowanych przez różne instytucje, w tym pozarządowe. Pozwoli to ocenić, czy i w jakim stopniu podjęte działania (a tym samym wykorzystane środki i sposoby działania) przyczyniły się do osiągnięcia założonego celu oraz stanowić będzie podstawę do podjęcia stosownych działań modernizacyjnych i naprawczych;
- Podejmowanie i wspieranie różnorodnych inicjatyw (działań samopomocowych) na rzecz budowania w społecznej świadomości przekonania o potrzebie i możliwości podejmowania działań umożliwiających rozwiązywanie problemów społecznych 53 w „naszej społeczności lokalnej”.

KIERUNKI ZMIAN I MOŻLIWOŚCI OSIĄGNIĘCIA ZAMIERZONYCH DO REALIZACJI CELÓW

- Systematyczne podnoszenie poziomu wykształcenia pracowników socjalnych (specjalizacje I i II stopnia), co umożliwi tworzenie wyspecjalizowanych zespołów prowadzących pracę z klientami o określonym rodzaju dysfunkcji;
- Poprawa standardów usług i przyjęć stron w Ośrodku Pomocy Społecznej, z uwzględnieniem wszystkich zadań przekazanych do realizacji Ośrodkowi (m.in. dążenie do zwiększenia powierzchni lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej);
- Ułatwienie kontaktów mieszkańców z pracownikami socjalnymi poprzez utworzenie filii ośrodka w dzielnicach najbardziej oddalonych od siedziby Ośrodka;
- Utworzenie zespołów wyspecjalizowanych w pracy metodą aktywizacji społeczności lokalnej.
- Stworzenie warunków umożliwiających rozwijanie instytucji rynku pracy (głównie Powiatowego Urzędu Pracy, chorzowskiego Centrum Przedsiębiorczości, klubów pracy itp.) – poprzez wzmacnianie ich potencjału (doskonalenie systemu szkolenia kadr, doposażenie instytucji itp.);
- Zwiększenie dostępności instytucji publicznych dla osób niepełnosprawnych;
- Rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym – zlecenie realizacji zadań publicznych (m.in. realizowanych przez jednostki Miasta) – podmiotom niepublicznym.

AKTUALNIE REALIZOWANE PROGRAMY POLITYKI SPOŁECZNEJ – CHORZÓW 2005r.

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Karta Praw Rodziny (Uchwała RM Nr XLVI/402/97);
- Program wychowania do życia w rodzinie (Uchwała Nr XXVIII/235/96 RM z dnia 14.03.1996r.), stanowiący załącznik do Programu edukacyjnego dla miasta Chorzowa (Uchwała Nr XIV/121/95 RM z dnia 5 lipca 1995r.);
- Program Samorządowy pn. „Chorzów Miastem Wyrównanych Szans” (Uchwała Nr XL/506/01 RM z dnia 11.05.2001r.);
- Program pomocy i wsparcia na rzecz osób starszych – mieszkańców Chorzowa (Uchwała Nr XXVII/530/04 RM z dnia 25.11.2004r.);
- Program promocji zdrowia dla miasta Chorzowa (Uchwała Nr XVII/156/95 RM z dnia 28.09.1995r.);
- Program ochrony zdrowia psychicznego w Chorzowie (Uchwała Nr IX/88/95 RM z dnia 19.01.1995r.);
- Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi